

mate want de ambitie moest vooreerst ingeperkt worden. Er kwam met steun van het rijk een Nederlands Foto Instituut dat later fuseerde met enkele andere foto-instellingen tot het Nederlands Fotomuseum. Met de vestiging in Las Palmas –samen met de Beeldfabriek van de Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam en de tentoonstellingsruimte Las Palmas II en in combinatie met de recente vestiging van filmhuis LantarenVenster op de Wilhelminapier– is nu een breed en geconcentreerd aanbod van beeldcultuur in Rotterdam te zien. Het heeft even geduurd, maar de oorspronkelijke ambitie om in Rotterdam een instituut voor de beeldcultuur te vestigen is uiteindelijk gerealiseerd.

Ook kleinere musea vroegen vanaf de jaren tachtig om aandacht. Het Chabotmuseum vestigde zich als particulier kunstmuseum in een witte villa tegenover Boijmans Van Beuningen. Het Havenmuseum ontstond uit een fusie van enkele kleine instellingen en werd op bijzondere wijze zichtbaar langs en in enkele van de oudste havens in het stadscentrum. Het Mariniersmuseum vestigde zich in een mooi pand naast het Witte Huis en het Belasting- en Douanemuseum werd eveneens veel zichtbaarder in de stad. Het Natuurhistorisch Museum vertrok uit Diergaard Blijdorp en vestigde zich in Villa Hoboken, voorheen de locatie van de Volksuniversiteit Rotterdam. Een fraaie uitbreiding naast deze villa maakte een aantrekkelijk aanbod van wisseltentoonstellingen mogelijk. Het Onderwijsmuseum kwam als Schoolmuseum uit Zoetermeer en kreeg onderdak in het oude gebouw van de centrale bibliotheek aan de Nieuwemarkt. Het OorlogsVerzetsMuseum ontwikkelde zich

van een vrijwilligersmuseum tot een semi-professioneel museum dat met een nieuwe vestiging aan de Coolhaven succesvol is. Van groot belang in het bijzonder was de komst van de Kunsthal. Formeel gezien is dit geen museum: de instelling ontbeert immers een eigen collectie, maar de tentoonstellingen die de Kunsthal aanbiedt komen grotendeels uit het museale en beeldende kunstcircuït. De in 1992 geopende hal bleek een groot succes en trok in de meeste jaren nadien meer bezoekers dan welk Rotterdams museum ook.

De ‘musealisering’ van Rotterdam werd ook op andere plaatsen zichtbaar. Er werden museumwoningen ingericht, met als bekendste Villa Sonneveld, in beheer van het Nederlands Architectuurinstituut. Ook in de wijken verschenen historische musea, door vrijwilligers beheerd, terwijl hier en daar in de oudere woonwijken ook museumwoningen werden geopend. Aan het gebouw van de Laurenskerk ten slotte werd een permanente tentoonstellingsfunctie toegevoegd: met een kassa achter de monumentale voordeur werd ook dit belangrijke stadsmonument een semi-museale instelling die een cultuur- en stads-historisch verhaal vertelt.

Musealisering van de cultuur

Deze stormachtige ontwikkeling van het museale aanbod in Rotterdam is geen specifiek Rotterdamse ontwikkeling. Op veel meer plaatsen in Nederland werd het museale areaal uitgebreid en in heel West-Europa werden vanaf de jaren tachtig nieuwe musea gebouwd, vaak als onderdeel van stedelijke vernieuwing, wijkherstel, verbetering van de